

Bořek Drozd: Vývoj pharyngeální oblasti a požerákových zubů u bolena dravého (*Aspius aspius*) – posudek vedoucího magisterské diplomové práce

Práce Bořka Drozda má celkem 95 stran textu včetně 93 položek v seznamu použité literatury a 63 stran příloh (I-III).

Diplomová práce B. Drozda se zabývá vývojem pharyngeální oblasti a požerákových zubů u bolena dravého (*Aspius aspius*). Zadání tématu vyplynulo z téměř úplné absence těchto údajů u bolena dravého v literatuře. Jako hlavní cíle si diplomant stanovil 1. popsat vývoj krania a vybraných tělních elementů, 2. popsat vývoj žaberních oblouků z hlediska chondrifikace a osifikace jednotlivých skeletálních elementů žaberních oblouků, 3. popsat vývoj pharyngeální dentice a postup chondrifikace a osifikace ceratobranchiale-5 během rané ontogeneze a 4. charakterizovat tvarové změny proporcí požerákové kosti během rané ontogeneze.

Při vlastním zpracovávání práce došlo postupně k celé řadě změn. Ty vyplynuly ze snahy pokusit se bolena využít jako případný nový modelový druh při studiu vývoje pharyngeální dentice, protože se běžně využívá hlavně dánio pruhované.

Ke splnění stanovených cílů musel diplomant zvládnout množství nejrůznějších metod jak práce v terénu při získávání materiálu a při vlastním chovu raných vývojových stadií bolena v akváriu, tak i při vlastním zpracování materiálu v laboratoři (projasňování, barvení jedinců, zhotovování histologických řezů a obrazové dokumentace, atd.). Ukázalo se, že mnohé běžně používané metodiky nelze v případě bolena využít a diplomant musel zkoušet jiné. To vedlo i řadě zdržení při postupu prací. Při tom prokázal schopnost řešit metodické problémy a konečným výsledkem je i jedinečná obrazová dokumentace práce. Snaho o co možná nejpodrobnější a velmi široké pojetí celé problematiky často odvádělo pozornost B. Drozda od hlavních cílů práce a protože patří ke studentům nejen hloubavým, ale i zarputilým při hledání řešení problému, dostával se se svojí prací do časového skluzu. Na druhou stranu mu to dovolilo se na celý proces vývoje pharyngeální dentice a s tím souvisejících procesů dívat komplexně. Vznikla tak práce, která přináší řadu originálních výsledků, včetně např. popisu nového kosterního elementu (basibranchiale posledního žaberního oblouku) doposud z literatury neznámého a zdokumentování celého procesu vývoje pharyngeální dentice bolena. Produktem práce je i množství dalších v diplomové práci neuvedených výsledků, které autor jistě v dohledné době ještě zpracuje a publikuje.

Je samozřejmě na oponentovi, aby podrobně zhodnotil klady a zápory práce, nicméně z mého pohledu je škoda, že autor byl při dokončování práce pod ohromným časovým tlakem a to vedlo ke vzniku některých formálních nedostatků práce (týká se např. některých citací).

Tyto formální nedostatky nijak nesnižují kvalitu předložené práce, kdy zadané cíle byly dosaženy a v mnoha ohledech daleko překročeny. Autor dosáhl řady zajímavých výsledků, mnohých prioritních a znovu bych na tomto místě chtěl zdůraznit i kvalitu přiložené obrazové dokumentace.

Předložená diplomová práce splňuje požadavky kladené na práce tohoto typu a proto ii doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 15.9.2006

RNDr. Miroslav Švátora, CSc.
vedoucí práce